

פרשת ויקחו קרח התשפ"ו

ari.kahn@biu.ac.il

הרב ארי דוד קאהן

*Shiur is sponsored by Rabbi Michael and Jeri Laxmeter
for the refuah shleimah of their granddaughter Avigayil Sara bat Shaina Ahrona*

1. במדבר פרק יז (פרשת קרח)

(כז) וַיֹּאמְרוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר הֵן גִּנַּעְנוּ אַבְדָּנוּ כָּלֵנוּ אַבְדָּנוּ: (כח) כָּל הַקְּרָבוֹ הַקְּרָב אֶל־מִשְׁפַּח הַיְמֹת הָעַם תִּמְנוּ לְגִנְעָה: ס

2. רמב"ן במדבר פרק טז פסוק א (פרשת קרח)

ואמר רבי אברהם כי זה הדבר היה במדבר סיני כאשר נחלפו הבכורים ונבדלו הלויים, כי חשבו ישראל שאדונינו משה עשה זה מדעתו לתת גדולה לאחיו, גם לבני קהת שהם קרובים אליו ולכל בני לוי שהם ממשפחתו, והלויים קשרו עליו בעבור היותם נתונים לאהרן ולבניו, וקשר דתן ואבירם בעבור שהסיר הבכורה מראובן אביהם, גם קרח בכור היה. וזה מדעתו של רבי אברהם שהוא אומר במקומות רבים אין מוקדם ומאוחר בתורה לרצונו. וכבר כתבתי (ויקרא טז א) כי על דעתי כל התורה כסדר זולתי במקום אשר יפרש הכתוב ההקדמה והאחר, וגם שם לצורך ענין ולטעם נכון, אבל היה הדבר הזה במדבר פארן בקדש ברנע אחר מעשה המרגלים... ולכן סבל קרח גדולת אהרן וסבלו הבכורים מעלת הלויים וכל מעשיו של משה. אבל בבואם אל מדבר פארן ונשרפו באש תבערה ומתו בקברות התאוה רבים, וכאשר חטאו במרגלים לא התפלל משה עליהם ולא בטלה הגזרה מהם, ומתו נשיאי כל השבטים במגפה לפני ה', ונגזר על כל העם שיתמו במדבר ושם ימותו, אז היתה נפש כל העם מרה והיו אומרים בלבם כי יבואו להם בדברי משה תקלות, ואז מצא קרח מקום לחלוק על מעשיו וחשב כי ישמעו אליו העם. וזה טעם "להמיתנו במדבר", אמרו הנה הבאת אותנו אל המקום הזה ולא קיימת בנו מה שנדרת לתת לנו ארץ זבת חלב ודבש כי לא נתת לנו נחלה כלל, אבל נמות במדבר ונהיה כלים שם, כי גם זרענו לא יצאו מן המדבר לעולם, ויבטל מן הבנים מה שנדרת להם כאשר נתבטל מן האבות. וזה טעם תלונתם הנה במקום הזה אחר גזרת המרגלים מיד. והקרוב, כי היו אלה הנקהלים כולם בכורות כי על כן חרה להם על הכהונה, ולכך אמר להם משה שיקחו מחתות כמנהגם הראשון ויתגלה הדבר אם יבחר השם בהם או בכהנים:

3. במדבר פרק יז (פרשת שלח)

(א) וּמִשָּׂא פְלִי־הַעֲדָה וַיִּתְּנוּ אֶת־קוֹלָם וַיִּבְכּוּ הָעָם בְּלִילָה הַהִוא: (ב) וַיִּלְנוּ עַל־מֹשֶׁה וְעַל־אַהֲרֹן כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמְרוּ אֲלֵהֶם פְּלִי־הַעֲדָה לֹא־תִתְּנוּ בְּאָרֶץ מִצְרַיִם אוּ בְּמִדְבַר הַזֶּה לֹא־תִתְּנוּ: (ג) וְלֵמָּה ה' מְבִיא אֹתָנוּ אֶל־הָאָרֶץ הַזֹּאת לְנַפֵּל בְּחַרְבַּב נַשְׂיָנוּ וְטַפְנוּ יִהְיוּ לְבָז לְכָל הָעָם לְבָז לְנוֹ שׁוֹב לְנוֹ שׁוֹב מִצְרַיִם: (ד) וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־אָחִיו בְּתִגְלוֹת רָאשׁ וּנְשׁוֹבָה מִצְרַיִם: (ה) וַיִּפֹּל מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן עַל־פְּנֵיהֶם לְפָנֵי כָּל־קַהֲל עַד־תָּבִיב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: ... (יא) וַיֹּאמֶר ה' אֶל־מֹשֶׁה עַד־אֲנִי וְנֶאֱצַגִּי הָעָם הַזֶּה וְעַד־אֲנִי לֹא־יֵאֱמִינוּ בִּי בְּכָל־הָאֱתוֹת אֲשֶׁר עֲשִׂיתִי בְּקִרְבּוֹ: (יב) אֲכַנּוּ בְּדַבָּר וְאוֹרְשָׁנוּ וְנֶאֱעִשֶׂה אֶתְךָ לְגוֹי־גָדוֹל וְעַצּוֹם מִמֶּנּוּ: (יג) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־ה' וְשָׁמְעוּ מִצְרַיִם כִּי־עָלִיתָ בְּכַחֲשׁ אֶת־הָעָם הַזֶּה מִקִּרְבּוֹ: (יד) וַאֲמָרוּ אֶל־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ הַזֹּאת שָׁמְעוּ כִּי־אָתָּה ה' בְּקִרְבַּי הָעָם הַזֶּה אֲשֶׁר־עָלוּ בְּעֵינֵי נְרָאָהוּ אָתָּה ה' וַעֲנִנְךָ עִמָּד עֲלֵהֶם וּבְעַמֵּד עֲנֵן אָתָּה הַלֵּךְ לְפָנֵיהֶם יוֹמָם וּבְעַמּוּד אֵשׁ לַיְלָה: (טו) וְהִמַּתָּה אֶת־הָעָם הַזֶּה פֶּאִישׁ אֶתְדֹ וַאֲמָרוּ הַגּוֹיִם אֲשֶׁר־שָׁמְעוּ אֶת־שְׁמִיעֶךָ לֵאמֹר: (טז) מִבְּלֹתֵי יָכֹלֶת ה' לְהִבִּיא אֶת־הָעָם הַזֶּה אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־נִשְׁבַּע לָהֶם וַיִּשְׁחָטֶם בְּמִדְבַר: (יז) וְעַתָּה יִגְדַלְגָּא פֶּחַ אֲדֹנָי כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לֵאמֹר: (יח) ה' אֲרֹךְ אַפַּיִם וְרַב־חַסְדֹ וְנִשְׁאָע וְנִקְהָל לֹא יִנְקָה פֶלֶד עֲוֹן אָבוֹת עַל־בְּנָיִם עַל־שְׁלִשִׁים וְעַל־רַבְעִים: (יט) סִלַּח־נָא לְעַוְנוֹ הָעָם הַזֶּה כַּגְּדֹל חַסְדְּךָ וְכַאֲשֶׁר נִשְׁאַתָּה לָעָם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד־הַנֶּה: (כ) וַיֹּאמֶר ה' סִלַּחְתִּי כַּדָּבָר: (כא) וְאוֹלָם חַי־אֲנִי וַיִּמְלֵא כְבוֹד־ה' אֶת־פְּלִי־הָאָרֶץ: (כב) כִּי כָּל־הָאֲנָשִׁים הָרָאִים אֶת־כְּבֹדִי וְאֶת־אֱתֹתַי אֲשֶׁר־עֲשִׂיתִי בְּמִצְרַיִם וּבְמִדְבַר וּבְנִסּוֹתַי זֶה עָשָׂה פְעָמַיִם וְלֹא שָׁמְעוּ בְּקוֹלִי: (כג) אִם־יֵרָאוּ אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לְאֲבוֹתֵיךָ לֵאמֹר: (כד) וְעַבְדִּי כָּלֵב יִקְרָב רֹחַ אֶתְרָת עִמּוֹ וַיִּמְלֵא אֶתְרָתוֹ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־בָּא שָׁמָּה וְזָרְעוּ יוֹרְשָׁנָה: (כה) וְהָעַמְלָקִי וְהַכְּנַעֲנִי יוֹשֵׁב בְּעֵמֶק מְחֹר פָּנוּ וְסָעוּ לְכֶם הַמִּדְבַר דָּבָר יִסְרוּ: פ (כו) וַיְדַבֵּר ה' אֶל־מֹשֶׁה וְאַל־אֲהַרֹן לֵאמֹר: (כז) עַד־מָתַי לְעַדָּה הָרַעָה הַזֹּאת אֲשֶׁר תִּמְנוּ מְלִינִים עָלַי אֶת־תְּלַלּוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר תִּמְנוּ מְלִינִים עָלַי שָׁמְעִיתִי: (כח) אָמַר אֲלֵהֶם חַי־אֲנִי נְאֻם־ה' אִם־לֹא כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּם בְּאָזְנֵי כֶן אֶעֱשֶׂה לְכֶם: (כט) בְּמִדְבַר הַזֶּה יִפְלוּ פְגַרְיֶכֶם וְכָל־פְּקַדְיֶכֶם לְכָל־מִסְפָּרְכֶם מִבְּנֵי עֹשְׂרִים שָׁנָה וּמַעְלָה אֲשֶׁר הִלִּינְתֶם עָלַי: (ל) אִם־אֲתֶם תִּבְּאוּ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁאַתִּי אֶת־יְדֵי לִשְׁכֹן אֶתְכֶם בְּהַיָּם כִּי אִם־

כָּלֵב בּוֹיִפְנֵה וַיְהוֹשֶׁעַ בּוֹ-נִוֹן: (לא) וְטַפְכֶם אֲשֶׁר אִמְרַתֶם לְבֹז יִהְיֶה וְהִבִּיאֲתִי אֲתֶם וַיִּדְעוּ אֶת-הָאָרֶץ אֲשֶׁר מְאַסְתֶּם בָּהּ: (לב) וַיִּפְגְּרוּכֶם אַתֶּם יִפְלוּ בַמִּדְבָּר הַזֶּה: (לג) וְכִנִּיכֶם יִהְיוּ רַעִים בַּמִּדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה וַנִּשְׂאוּ אֶת-זִנְוֹתֵיכֶם עַד-תֵּם פְּגָרֵיכֶם בַּמִּדְבָּר: ... (לז) וַיִּמְתּוּ הָאֲנָשִׁים מוֹצְאֵי דַבַּת-הָאָרֶץ רָעָה בַּמַּגְפָּה לִפְנֵי ה': (לח) וַיְהוֹשֶׁעַ בּוֹ-נִוֹן וְכָלֵב בּוֹיִפְנֵה חִיו מִן-הָאֲנָשִׁים הַהֵם הַהֹלְכִים לְתוֹר אֶת-הָאָרֶץ: (לט) וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶת-הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֶל-כָּל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּתְאַבְּלוּ הָעָם מְאֹד: (מ) וַיִּשְׁכַּמוּ בַבֶּקֶר וַיַּעֲלוּ אֶל-רֹאשֵׁי-הַהָר לֵאמֹר הַנְּנוּ וְעֲלִינוּ אֶל-הַמְּקוֹם אֲשֶׁר-אָמַר ה' כִּי חָטְאוּנוּ: (מא) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לְמַה זֶה אַתֶּם עֹבְרִים אֶת-פִּי ה' וְהוּא לֹא תִצְלַח: (מב) אֶל-תַּעֲלוּ כִּי אֵין ה' בְּקִרְבְּכֶם וְלֹא תִגְגְּלוּ לִפְנֵי אֵיבֹיכֶם: (מג) כִּי הַעֲמַלְקִי וְהַכְּנַעֲנִי שָׂם לִפְנֵיכֶם וַיִּפְלְתֶם בְּחָרֵב כִּי-עַל-פִּן שְׂבַתֶּם מֵאֲחֵרֵי ה' וְלֹא-יִהְיֶה ה' עִמָּכֶם: (מד) וַיַּעֲפְלוּ לַעֲלוֹת אֶל-רֹאשׁ הַהָר וְאָרוֹן בְּרִית-ה' וּמֹשֶׁה לֹא-מָשׁוּ מִקְרֵב הַמַּחֲנֶה: (מה) וַיִּרְדּוּ הַעֲמַלְקִי וְהַכְּנַעֲנִי הַיֹּשֵׁב בְּהָר הַהוּא וַיִּכּוּם וַיִּקְחוּם עַד-הַחֲרָמָה: פ

4. במדבר פרק טז (פרשת קרח)

(א) וַיִּקַּח קָרַח בּוֹיִצְהָר בּוֹ-קִהָת בּוֹיִלְגִי וְדָתָן וְאָבִירָם בְּנֵי אֵלִיָּאֵב וְאוֹן בּוֹ-פִלֵּת בְּנֵי רְאוּבֵן: (ב) וַיִּקְמוּ לִפְנֵי מֹשֶׁה וְאֲנָשִׁים מִבְּנֵי-יִשְׂרָאֵל חֲמִשִּׁים וּמֵאֵתִים נְשִׂאֵי עֵדָה קְרָאִי מוֹעֵד אֲנָשֵׁי-שָׁם: (ג) וַיִּקְהָלוּ עַל-מֹשֶׁה וְעַל-אַהֲרֹן וַיֹּאמְרוּ אֲלֵהֶם רַב-לֵכֶם כִּי כָל-הָעֵדָה כָּלָם קִדְשִׁים וּבְתוֹכָם ה' וּמִדְּוַע תִּתְנַשְּׂאוּ עַל-קִהָת ה':... (ה) וַיְדַבֵּר אֶל-קָרַח וְאֶל-כָּל-עֵדְתוֹ לֵאמֹר בְּקֶר וַיִּלְע ה' אֶת-אֲשֶׁר-לוֹ וְאֶת-הַקְּדוֹשׁ וְהַקְּרִיב אֵלָיו וְאֶת אֲשֶׁר יִבְחָר-בוֹ יִקְרִיב אֵלָיו: (ו) זֹאת עֲשׂוּ קְחוּ-לָכֶם מִחֲתוֹת קָרַח וְכָל-עֵדְתוֹ: (ז) וַתָּנוּ בְּהָרָא אֵשׁ וְשִׁימוּ עֲלֵיהֶן קִטְרֹת לִפְנֵי ה' מִחֹר וְהִנֵּה הָאֵשׁ אֲשֶׁר-יִבְחָר ה' הוּא הַקְּדוֹשׁ רַב-לֵכֶם בְּנֵי לְוִי:... (יב) וַיִּשְׁלַח מֹשֶׁה לְקַרְא לְדָתָן וְלָאֲבִירָם בְּנֵי אֵלִיָּאֵב וַיֹּאמְרוּ לֹא נַעֲלֶה: (יג) הַמַּעֲט כִּי הַעֲלִיתֶנוּ מֵאָרֶץ זְבַת חֶלֶב וְדָבַשׁ לְהִמִּיתֵנוּ בַּמִּדְבָּר כִּי-תִשְׁתַּחֲרַר עֲלֵינוּ גַם-הַשְׁתַּחֲרַר: (יד) אָף לֹא אֶל-אָרֶץ זְבַת חֶלֶב וְדָבַשׁ הִבִּיאֲתָנוּ וַתִּתֶּן-לָנוּ נַחֲלַת שָׂדֵה וְכָרִם הַעֲרִיבֵי הָאֲנָשִׁים הַהֵם תִּנְקַר לֹא נַעֲלֶה: (טו) וַיִּחַר לְמֹשֶׁה מְאֹד וַיֹּאמֶר אֶל-ה' אֶל-תִּפְּן אֶל-מִנְחַתָּם לֹא חָמור אֶחָד מֵהֶם נִשְׂאֲתִי וְלֹא הִרְעַתִּי אֶת-אֶחָד מֵהֶם:

5. ויקרא פרק י פסוק א (פרשת שמייני)

וַיִּקְחוּ בְּנֵי-אֶהֲרֹן נָדָב וָאֲבִיהוּא אֵישׁ מִחֲתָמוֹ וַיִּתְּנוּ בְּהֵן אֵשׁ וַיִּשְׁימוּ עֲלֶיהָ קִטְרֹת וַיִּקְרִיבוּ לִפְנֵי ה' אֵשׁ זָרָה אֲשֶׁר לֹא צִוָּה אֲתֶם:

6. ויקרא פרק טז פסוק יב - יג (פרשת אחרי מות)

(יב) וַלְקַח מִלֵּא-הַמַּחֲתָה גֹחַל-אֵשׁ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ מִלִּפְנֵי ה' וּמִלֵּא חֲפָזָיו קִטְרֹת סַמִּים דִּקְחָה וְהִבִּיא מִבֵּית לִפְרָכֶת: (יג) וַנְּתַן אֶת-הַקִּטְרֹת עַל-הָאֵשׁ לִפְנֵי ה' וְכִסְהוּ עָנַן הַקִּטְרֹת אֶת-הַכֹּפֶרֶת אֲשֶׁר עַל-הָעֵדוּת וְלֹא יָמוּת:

7. במדבר פרק טז פסוק כח - לה (פרשת קרח)

(כח) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה בּוֹזֵאת תִּדְעוּן כִּי-יִהְיֶה שְׁלַחְנִי לַעֲשׂוֹת אֶת פְּלִי-הַמַּעֲשִׂים הָאֵלֶּה כִּי-לֹא מִלִּבִּי: (כט) אִם-כְּמוֹת פְּלִי-הָאָדָם יִמְתּוּן אֵלֶּה וַיִּקְדַּחְתָּ פְּלִי-הָאָדָם יִפְקַד עֲלֵיהֶם לֹא ה' שְׁלַחְנִי: (ל) וְאִם-בְּרִיאָה יִבְרָא ה' וּפְצִתָּהּ הָאֲדָמָה אֶת-פִּיָּהּ וּבִלְעָה אֶתֶם וְאֶת-כָּל-אֲשֶׁר לָהֶם וַיִּרְדּוּ חַיִּים שְׂאֵלָה וַיִּדְעֻתֶם כִּי נִאֲצוּ הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה אֶת-ה': (לא) וַיִּהְיֶה כַּכֵּן לְדַבַּר אֶת פְּלִי-הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַתִּבְקַע הָאֲדָמָה אֲשֶׁר תַּחְתֵּיהֶם: (לב) וַתִּפְתַּח הָאָרֶץ אֶת-פִּיָּהּ וַתִּבְלַע אֶתֶם וְאֶת-כְּתִיבֵיהֶם וְאֶת פְּלִי-הָאָדָם אֲשֶׁר לְקָרַח וְאֶת פְּלִי-הַכְּבוֹשׁ: (לג) וַיִּרְדּוּ הֵם וְכָל-אֲשֶׁר לָהֶם חַיִּים שְׂאֵלָה וַתִּכַּס עֲלֵיהֶם הָאָרֶץ וַיִּאֲבְדוּ מִתּוֹךְ הַקִּהָל: (לד) וְכָל-יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר סָבִיב-תִּיבֵיהֶם נָסוּ לְקִלְמֶם כִּי אָמְרוּ פֶן-תִּבְלַעֵנוּ הָאָרֶץ: (לה) וְאֵשׁ יִצְאָה מֵאֵת ה' וַתֹּאכַל אֶת הַחַמְשָׁשִׁים וּמֵאֵתִים אֵישׁ מִקְרִיבֵי הַקִּטְרֹת: ס

8. במדבר פרק יז (פרשת קרח)

(א) וַיְדַבֵּר ה' אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר: (ב) אָמַר אֶל-אֶלְעָזָר בֶּן-אֶהֲרֹן הַכֹּהֵן וַיִּרְם אֶת-הַמַּחֲתָת מִבֵּין הַשָּׂרְפָה וְאֶת-הָאֵשׁ זָרָה-הַלְלָאָה כִּי קִדְּשׁוּ: (ג) אֵת מִחֲתוֹת הַחֲטָאִים הָאֵלֶּה בְּנֹפְשֵׁיהֶם וְעֲשׂוּ אֲתֶם רִקְעֵי פַחִים צִפּוּי לְמִזְבֵּחַ כִּי-יִהְיֶה-קִרְבָּם לִפְנֵי-ה' וַיִּקְדְּשׁוּ וַיִּהְיוּ לְאוֹת לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל: (ד) וַיִּקַּח אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן אֶת מִחֲתוֹת הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר הִקְרִיבוּ הַשָּׂרְפִים וַיִּרְקְעוּם צִפּוּי לְמִזְבֵּחַ: (ה) זָכָרוֹן לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְמַעַן אֲשֶׁר לֹא-יִקְרַב אִישׁ זָר אֲשֶׁר לֹא מִזְרַע אֶהֲרֹן הוּא לְהַקְטִיר קִטְרֹת לִפְנֵי ה' וְלֹא-יִהְיֶה כְּקָרַח וְכַעֲדָתוֹ פֹּאֲשֶׁר דִּבֶּר ה' בְּיַד-מֹשֶׁה לוֹ: פ (ו) וַיִּלְנוּ כָל-עֵדְת בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל מִמִּחֲרַת עַל-מֹשֶׁה וְעַל-אַהֲרֹן לֵאמֹר אַתֶּם הַמַּתֵּם אֶת-עַמִּי ה': (ז) וַיְהִי בַהֲקִהָל הָעֵדָה עַל-מֹשֶׁה וְעַל-אַהֲרֹן וַיִּפְּנוּ אֶל-אַהֲלֵי מוֹעֵד וְהִנֵּה כִסֵּהוּ הָעֵנָן וַיִּרְא פְּכוּד ה': (ח) וַיָּבֵא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֶל-פְּנֵי אֶהֱל מוֹעֵד: ס (ט) וַיְדַבֵּר ה' אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר: (י) הֲרָמוּ מִתּוֹךְ הָעֵדָה הַזֹּאת וַאֲכִלָּה אֶתֶם כְּרָגַע וַיִּפְּלוּ עַל-פְּנֵיהֶם: (יא) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל-אַהֲרֹן קַח אֶת-הַמַּחֲתָה וְתִי-עֲלֶיהָ אֵשׁ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ וְשִׂים קִטְרֹת וְהוֹלֵךְ מִהֲרָה אֶל-הָעֵדָה וְכַפֵּר עֲלֵיהֶם כִּי-יִצְאָה הַקִּדְּוָה מִלִּפְנֵי ה' הַחֵל הַנְּגָף: (יב) וַיִּקַּח אֶהֲרֹן כַּאֲשֶׁרוֹ דִּבֶּר מֹשֶׁה וַיִּרְץ אֶל-תּוֹךְ הַקִּהָל וְהִנֵּה הַחֵל הַנְּגָף בָּעָם וַיִּתֵּן אֶת-הַקִּטְרֹת וַיִּכַּפֵּר עֲלֵיהֶם: (יג) וַיַּעֲמֵד בְּיַד-הַמַּתֵּים וַבֵּין הַחַיִּים וַתַּעֲצַר הַמַּגְפָּה: (יד) וַיִּהְיוּ

ה' אלי הגה נתתי דברי בפיה: (י) ראה הפקדתיך היום הנה על-הגוים ועל-הממלכות לנתוש ולנתוץ ולהאבד ולהרוס לבנות ולנטוע: פ (יא) ויהי דבר-ה' אלי לאמר מה-צתה ראה ורמיהו ואמר מקל שקד אני ראה: (יב) ויאמר ה' אלי היטבת לראות כפי-שקד אני על-דברי לעשותו: פ

17. במדבר רבה (וילנא) פרשה ב סימן טו (פרשת במדבר)

וכן ירמיה הקדוש ברוך הוא אמר לו (ירמיה א) מה אתה רואה ירמיה ואומר מקל שקד וגו' סיר נפוח מצפון תפתח הרעה וכל הענין ומה כתיב אחריו הלוך וקראת באזני ירושלים וגו' קדש ישראל וגו',

18. ספר אמרי נועם על התורה - פרשת ויקהל (Rabbi Meir Horowitz of Dzikov (1819–1877)

וזהו [ירמיה ב ג] קדש ישראל לד' ראשית תבואתה, היינו, לעשות מן מקל 'שקד', כנ"ל שיהיה מזה בבחינת 'קדש' העולה שד"י עם צ'. ועל כן ר"ת של הפסוק קדש ישראל לד' ראשית תבואתה, הוא קר"י עם ת"ל העולה שק"ל, שניתקן על ידי השקל ונעשה ש'בתון קדש להוי"ה. וזהו נופת תטופנה שפתותיך כלה, היינו כנ"ל, לתקן בחינת הלשון עם צדיק יסוד עולם הנרמז בתיבת תטופנה, על כן ס"ת של הפסוק נופת תטופנה שפתותיך כלה עולה שק"ל:

19. בכור שור במדבר פרק יז פסוק כג (פרשת קרח)

ויצץ ציץ, שהנצו הפירות¹⁵. ויגמול שקדים שמא שקדים ממש, אי נמי פירות אחרות, אבל מפני שבאו בלילה אחד קורא אותם שקדים לשון מהירות, כמו "כי שוקד אני על דברי לעשותו"¹⁶. וגם יש לפרש שלכך צוה הכתוב לעשות הבחנות המטות כדי שיהא מטה אהרון למשמרת ולעד ולאות כדמפרש¹⁷.

20. רבינו בחיי במדבר פרק יז פסוק כג (פרשת קרח)

ויוצא פרח ויצץ ציץ ויגמול שקדים. מה שגמול שקדים ולא פרי אחר, שהוא פרי מכובד וממהר משנה לשנה יותר משאר פירות, ומפני זה נקראו שקדים מלשון שקידה, כמ"ש: (ירמיה א, יב) "כי שוקד אני על דברי לעשותו". והפרי הזה מר מתחלתו. וכן לשון זה של שקדים נזכר על מדת הדין לעולם: "ויגמול שקדים", "מקל שקד אני רואה", כלומר ענף עם השקדים שבו שהם מרים רמז על פורענות ועל מרירות מידת הדין המתוחה בחורבן בית המקדש על ידי נבוכדנצר שכן אמר ג"כ: (ירמיה א, יג) "סיר נפוח אני רואה ופניו מפני צפונה", וכן כתוב מפורש: (דניאל ט, יד) "וישקד ה' על הרעה". וא"כ המטה הזה שגמול שקדים, מתוך שם הפרי ומהירתו וטעמו אנו למדין שכל המערער על הכהונה הקדוש ברוך הוא ממהר להפרע ממנו ומותח כנגדו מדת הדין, כמו שמצינו בעזיהו המלך ששלח ידו להקטיר קטרת במקום כהן, וכתוב בו: (דברי הימים - ב כו, יט) "והצרעת זרחה במצחו".

21. שמות פרק כה פסוק לא - לד (פרשת תרומה)

(לא) ופעשית מנרת ונהב טהור מקשה תעשה המנורה ירכה וקנה גביעיה כפתריה ופרתיה ממנה יהיו: (לב) ושלשה קנים יצאים מצדיה שלשה קני מנרה מצדה האחד ושלשה קני מנרה מצדה השני: (לג) שלשה גבעים משקדים בקנה האחד ושלשה גבעים מן-המנרה: (לד) ובמנרה ארבעה גבעים משקדים כפתריה ופרתיה:

22. במדבר פרק כ פסוק ז - כא (פרשת חקת)

(ז) ויזכר ה' אל-משה לאמר: (ח) קח את-המטה וקהל את-העדה אלה ואהרן אחיך ודברתם אל-הסלע לעיניהם ונתנו מימיו והוצאת להם מים מן-הסלע והשקית את-העדה ואת-בעירם: (ט) ויקח משה את-המטה מלפני ה' כאשר צוהו: (י) ויקהלו משה ואהרן את-הקהל אל-פני הסלע ויאמר להם שמעו-נא המרים המן-הסלע הנה נוציא לכם מים: (יא) ויזרם משה את-ידו ויך את-הסלע במטהו פעמים ויצאו מים רבים ונתשת העדה ובעירם: ס (יב) ויאמר ה' אל-משה ואל-אהרן וצו לא-תאמנתם כי להקדישני לעיני בני ישראל לכן לא תביאו את-הקהל הנה אל-הארץ אשר-נתתי להם: (יג) המה מי מריבה אשר-רכבו בני-ישראל את-ה' ויקדש בם: ס

ישעיהו פרק יא פסוק א - ט

(א) ויצא חטר מגזע ישי ונצר משרשיו יפרה: (ב) ונתה עליו ריח ה' ריח חכמה ובינה ריח עצה ויגבורה ריח דעת ויראת ה': (ג) ונהריחו ביראת ה' ולא-למראה עיניו ישפוט ולא-למשמע אזניו יוכיח: (ד) ושפט בצדק דלים והוכיח במישור לענוי-ארץ והפה-ארץ בשבט פיו וברוח שפתיו ימית רשע: (ה) והנה צדק אזור מתגיו והאמונה אזור חלציו: (ו) וגר זאב עם-כבש ונמר עם-אגוז ורביץ ועגל וכפיר ומריא יחזו ונער קטן נהג בם: (ז) ופרה נדב תרעינה יחזו ורביץ ילדיהו וצדק יאכל-תבן: (ח) וישעשע יונק על-חר פתן ועל מאורת צפעוני גמול ידו הדה: (ט) לא-יגרעו ולא-ישחיתו בכל-הר קדשי כפי-מלאה הארץ דעה את-ה' כמים לגים מכסים: פ